

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 292/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ivanou Križovou Červenákovou, advokátkou, Metodova 3331/12, Prešov, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 6 Tpo 9/2021-169 zo 14. apríla 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 2, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Tpo 9/2021-169 zo 14. apríla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť, prepustiť ho z väzby na slobodu a priznať mu finančné zadosťučinenie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je väzobne trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) a ods. 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona. Väzba sťažovateľa začala plynúť 29. decembra 2020 o 20.40 h.

3. Sťažovateľ zaslal 20. februára 2021 prokurátorovi Krajskej prokuratúry v Prešove (ďalej len „prokurátor“) žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, pričom táto bola prevzatá

26. februára 2021. Označenej žiadosti nebolo prokurátorom vyhovené, o čom bol sťažovateľ vyrozumiený listom z 8. marca 2021. Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) sťažovateľa 30. marca 2021 vypočul a uznesením sp. zn. 6 Tp 125/2020 vydaným v ten istý deň (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) žiadosť sťažovateľa zamietol. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že ju zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu nebolo rozhodnuté urýchlene (1), že jeho väzba nebola nedostatočným spôsobom odôvodnená (2) a že v jeho trestnej veci sa zo strany orgánov činných v trestnom konaní nepostupuje s osobitnou starostlivosťou (3).

5. K uvedeným námietkam sťažovateľ bližšie uvádza, že od doručenia jeho žiadosti prokurátorovi 26. februára 2021 po rozhodnutie okresného súdu z 30. marca 2021 uplynulo celkovo 32 dní a že napadnuté uznesenie mu bolo doručené až 59 dní od doručenia žiadosti prokurátorovi, čo nie je v súlade s požiadavkou na urýchlené rozhodnutie o tejto jeho žiadosti. Jeho tzv. úteková väzba nemôže byť odôvodnená iba samotným hroziacim trestom, ale musia k nej pristúpiť aj iné okolnosti, ktoré však krajský súd v napadnutom uznesení neidentifikoval, a preto je väzba nezákonná a neústavná. Pokiaľ ide o postup orgánov činných v trestnom konaní v danej trestnej veci, tak počas 3 mesiacov nebol vykonaný žiaden vyšetrovací úkon s výnimkou viacnásobného pribratia znalcov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 2, 3 a 4 dohovoru, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

III.1. K urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu:

7. Ústavný súd k tejto časti ústavnej sťažnosti považuje za potrebné na úvod konštatovať, že sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich práv iba napadnutým uznesením, teda za porušovateľa svojich práv označil iba krajský súd (nie však okresný súd a prokurátora) a za zásah do svojich práv v tomto ohľade považuje napadnuté uznesenie (nie samotný postup, ktorý on sám považuje za príliš zdĺhavý). Uvedené by samo osebe mohlo predstavovať dôvod na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenej

pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi samotným napadnutým uznesením a právom sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

8. Ústavný súd, zohľadňujúc práva, ktoré sú v tejto veci „v hre“ (o. i. právo na osobnú slobodu), ako aj obsah ústavnej sťažnosti, z ktorého možno vyvodit' aj námietku vo vzťahu k postupu okresného súdu a krajského súdu v príslušných konaniach, v okolnostiach tejto veci pristúpil k preskúmaniu tvrdeného nerešpektovania požiadavky na urýchlenosť rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

9. Vo vzťahu k postupu okresnému súdu, ako to aj sám sťažovateľ uvádza, predstavovala lehota na rozhodnutie 32 dní (od 26. februára 2021, keď bola žiadosť sťažovateľa doručená prokurátorovi, do 30. marca 2021, keď okresný súd rozhodol svojím uznesením).

10. Aj ak by ústavný súd posudzoval postup prokurátora v rámci postupu okresného súdu a na jeho ťarchu, samotné rozhodovanie v trvaní 32 dní by v zmysle judikatúry ústavného súdu stále predstavovalo hraničnú situáciu (30 dní, resp. jeden mesiac na jednom stupni, pozri napr. III. ÚS 255/03, II. ÚS 353/06). Krajský súd v napadnutom uznesení poukázal na to, že výsluch sťažovateľa 24. marca 2021 nebol realizovaný z dôvodu výnimočnej okolnosti – karantény zákonnej sudkyne pre COVID-19, pričom jeho výsluch bol následne realizovaný ihneď po jej uplynutí 30. marca 2021. Šesťdňové oddialenie rozhodnutia okresného súdu o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu tak bolo spôsobené dočasnou a nepredvídanou okolnosťou (prekážkou), pričom okresný súd v konaní a rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa pokračoval ihneď po jej odpadnutí.

11. V rámci sťažovateľom označených 32 dní sa s jeho žiadosťou o prepustenie z väzby na slobodu zaoberal prokurátor i okresný súd, pričom prvý výsluch sťažovateľa okresným súdom nebol realizovaný z objektívnych dôvodov karantény zákonnej sudkyne. Navyše, v postupe okresného súdu ústavný súd nezistil ani (neospravedlnenú) nečinnosť v trvaní týždňov, ktorá by inak tiež mohla v zmysle už citovanej judikatúry predstavovať základ na rozhodnutie o porušení práv podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

12. Z pohľadu ústavného súdu by tak aj v prípade neprihliadania na už uvedené nedostatky (pozri bod 7 tohto uznesenia) postup okresného súdu pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu nemohol viesť k záveru o porušení sťažovateľom namietaných práv podľa ústavy a dohovoru.

13. Pokiaľ ide o postup krajského súdu v príslušnom konaní, ústavný súd konštatuje, že súdny spis bol krajskému súdu predložený 6. apríla 2021, pričom o sťažnosti sťažovateľa bolo rozhodnuté napadnutým uznesením zo 14. apríla 2021 a toto napadnuté uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 26. apríla 2021.

14. Postup krajského súdu tak už na prvý pohľad nevykazuje také známky nerešpektovania požiadavky na urýchlenosť rozhodovania o sťažnosti sťažovateľa (z pohľadu celkovej dĺžky rozhodovania krajského súdu a ani z pohľadu prípadnej existencie neodôvodnenej nečinnosti v trvaní týždňov), ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovali vyslovenie porušenia sťažovateľom namietaných práv.

15. Vzhľadom na všetko už uvedené bolo potrebné túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

III.2. K existencii väzobných dôvodov:

16. Sťažovateľ je väzobne trestne stíhaný z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pričom vo svojej ústavnej sťažnosti spochybňuje iba existenciu väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

17. Krajský súd v napadnutom uznesení vo vzťahu k tzv. útekovej väzbe podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku uviedol (s. 5 a nasl.), že sťažovateľ je trestne stíhaný za obzvlášť závažný zločin, za ktorý mu hrozí trest odňatia slobody na 10 až 15 rokov, teda trest vysoký. Krajský súd ďalej uviedol, že dôvodné podozrenie zo spáchania trestnej činnosti spoločne s hrozbou vysokého trestu možno v počiatočných štádiách trestného stíhania (sťažovateľ bol v čase rozhodovania krajského súdu väzobne stíhaný 3 a pol mesiaca, pozn.) považovať za dostatočné na založenie existencie väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Nad rámec uvedeného krajský súd poukázal aj na to, že sťažovateľ má síce trvalý pobyt, kde žije so svojou rodinou a že má mať dve zamestnania, nie je však žiadnym iným významnejším spôsobom viazaný na miesto svojho bydliska (napr. manželka, deti). Sťažovateľ taktiež podľa názoru krajského súdu nemá žiadne podstatnejšie ekonomické či sociálne väzby, ktoré by ho viazali na miesto trvalého pobytu.

18. Ústavný súd konštatuje, že uvedené závery krajského súdu vo vzťahu k tzv. útekovej väzbe sťažovateľa neboli v ústavnej sťažnosti relevantným spôsobom spochybnené. Sťažovateľ síce pred ústavným súdom tvrdí, že tento väzobný dôvod je založený iba na výške jemu hroziaceho trestu, z odôvodnenia napadnutého uznesenia však vyplýva, že krajský súd pri svojom rozhodovaní zohľadnil viaceré faktory, medzi nimi aj fázu trestného stíhania a okolnosti na strane sťažovateľa ako osobné a rodinné pomery, ktoré vo svojom súhrne podľa ústavného súdu predstavujú dostatočný a ústavnoprávne akceptovateľný základ pre výrok napadnutého uznesenia (porov. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Becciev proti Moldavsku zo 4. 10. 2005, sťažnosť č. 9190/03, bod 58; k akceptovateľnosti závažnosti obvinení na odôvodnenie tzv. útekovej väzby v počiatočných štádiách trestného stíhania pozri aj rozsudok vo veci Chraidí proti Nemecku z 26. 10. 2006, sťažnosť č. 65655/01, bod 40; tiež rozsudok vo veci Garycki proti Poľsku zo 6. 2. 2007, sťažnosť č. 14348/02, bod 47 a tam citovaná judikatúra).

19. Aj túto časť ústavnej sťažnosti bolo vzhľadom na uvedené potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.3. K postupu orgánov činných v trestnom konaní:

20. Sťažovateľ ďalej namieta, že krajský súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s jeho tvrdením, že v jeho veci nebol počas 3 mesiacov vykonaný žiaden vyšetrovací úkon s výnimkou pribratia znalcov.

21. Krajský súd v napadnutom uznesení poukázal na to (s. 7 a nasl.), že v danej veci ide o závažnú drogovú trestnú činnosť náročnú na dokazovanie, ktorej zadokumentovanie si vyžaduje určitý čas. V danom prípade nemožno podľa krajského súdu argumentovať len počtom vykonaných úkonov, ale je potrebné zohľadniť aj ďalšie aspekty činnosti vyšetrovateľa ako príprava na výsluchy

a predvolávania, analýza zabezpečených informačno-technických prostriedkov a identifikácia komunikujúcich osôb, stanovenie plánu vyšetrovania a podobne.

22. Berúc do úvahy povahu trestnej činnosti, ktorá mala byť sťažovateľom spáchaná, ako aj okolnosti jej spáchania, fázu trestného konania a ďalšie už uvedené dôvody, ústavný súd konštatuje, že namietaná nečinnosť v tomto momente nedosahuje takú intenzitu, ktorá by po prípadnom prijatí tejto časti ústavnej sťažnosti umožňovala ústavného súdu vysloviť porušenie základných práv sťažovateľa.

23. Aj túto časť ústavnej sťažnosti bolo potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.4. K namietanému porušeniu čl. 5 ods. 1 a 2 a čl. 6 ods. 1 dohovoru a k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy:

24. Nad rámec uvedeného ústavný súd dopĺňa, že sťažovateľ bližšie neoznačil, resp. nešpecifikoval niektoré z práv podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru, ku ktorého porušeniu by malo napadnutým uznesením dôjsť. Podobne sťažovateľ vôbec nevysvetlil, akým spôsobom malo dôjsť k porušeniu jeho práva podľa čl. 5 ods. 2 dohovoru, v zmysle ktorého každý, kto je zatknutý, musí byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, oboznámený s dôvodmi svojho zatknutia a s každým obvinením proti nemu.

25. Uvedené predstavuje dôvod na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom.

26. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd konštatuje, že záruky obsiahnuté v označených článkoch sa vzťahujú na konanie, predmetom ktorého je rozhodovanie o trestnom čine, z ktorého je jednotlivец obvinený. Rozhodovanie o väzbe nie je rozhodovaním o trestnom obvinení, preto sa čl. 6 ods. 1 dohovoru (podobne ani čl. 46 ods. 1 ústavy) vo veci sťažovateľa neaplikuje (porov. III. ÚS 277/07, IV. ÚS 397/2010, IV. ÚS 78/2019). Uvedené však nepredstavovalo prekážku meritórneho preskúmania námietok sťažovateľa v tejto veci, keďže sťažovateľ namietal aj porušenie svojich práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (pozri časti III.1, III.2 a III.3 tohto uznesenia).

27. Túto časť ústavnej sťažnosti bolo preto potrebné odmietnuť aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

28. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, ústavný súd už o ďalších návrhoch uvedených v nej nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júla 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu